

Kuukiri – jaanuar 2016

Seekord tutvustame uudsemat tehnoülevaatuse kvaliteedi tuvastamise võimalust ja selle tulemusi

Testost kui tehnoülevaatuse kvaliteedi kontrolli meetod

Esmakordselt rakendasime Tartus uudse lähenemisena kontroll- ehk „testostu“. Nagu te teate, siis Maanteeametil iseseisvalt testostu teostamiseks seaduslikud alused puuduvad. Sellest lähtuvalt viiakse testostud läbi koostöös Tarbijakaitseametiga, kellel on vastavad õigused olemas ja välja toodud ameti [põhimääruses](#).

Testost kujutab praeguses vormis endast tavapärasest ülevaatuspunktis teostatavat korralist ülevaatus, mille tulemused vaadatakse koos Maanteeameti töötajatega üle kohe peale ülevaatusvormistamist, seega sõiduk vahepeal ülevaatuspunkti territooriumilt ei lahku. Testostu tulemusena hinnatakse ülevaatusel nõutud töömahu ja kvaliteedi täitmist. 04.02.2016 viidi läbi kolm testostu.

Testostu raames kasutatav sõiduk

Testautona kasutati M₁- kategooria sõidukit, millel oli vähemalt 4 väheohtlikku puudust (VO) ja 3 ohtlikku puudust (OV). Sõidukil esinevad puudused olid eelkõige sellised, mis ei nõua kaalutusõiguse rakendamist ja puuduse raskusaste on määratav puuduse tuvastamisel koheselt (nt. valgusallikate mittetöötamine). Ükski sõidukil esinenud puudustest polnud peidetud.

Tulemused

Ülevaatuspunkt nr. 1

- Sõidukil tuvastati 2 väheohtlikku (VO) ja 2 ohtlikku (OV) puudust, kusjuures ohtlikke puuduseid andmebaasi kirja ei pandud ning üks puudus sai vale raskusastme;
- Ülevaatus otsus – „Tehniliselt korras“.

Ülevaatuspunkt nr. 2

- Tuvastati mõni üksik puudus, kuid andmebaasi kirja ei pandud ühtegi;
- Ülevaatus otsus – „Tehniliselt korras“.

Ülevaatuspunkt nr. 3

- Tuvastati 4 väheohtlikku (VO) ja 7 ohtlikku (OV) puudust, seejuures 3 puudust said vale raskusastme;
- Ülevaatus otsus – „Esitada korduvalt ülevaatusel“.

Kui testostu esialgne eesmärk oli ülevaatajate koolitamine, siis paraku olid esimeste testostude tulemused ootamatud. Eeldasime, et ülevaatajad suudavad tuvastada enamuse puudustest, kuid tegelikkuses olid tulemused halvemad, sest kaks ülevaatajat kolmest tegid sõiduki tehnilise seisukorra osas vale otsuse, lugedes sõiduki tehniliselt korrasolevaks. Olgu mainitud, et kõik kolm ülevaatajat on pikaajaliste kogemustega.

Lähtume oma tegevuses põhimõttest, et kui enamus rikestest saavad kirja, siis piirdume vaid märkamata puudustele tähelepanu juhtimisega – Kui sõiduki tehnilise seisukorra osas langetatakse vale otsus põhjusel, et enamus puuduseid on tuvastamata või ei taheta neid mingil põhjusel kirja panna, siis järgneb ka menetlus. Sellest tulenevalt alustame kahe ülevaataja osas haldusmenetlust.

Märkimist väärib ka fakt, et antud näidete puhul puudus igasugunegi sõidukiesitaja poolne initsiatiiv puudustega sõiduki tehniliselt korrasolevaks tunnistamiseks, kuna esitaja ei sekkunud ülevaatusprotsessi ega teinud midagi ülevaataja mõjutamiseks.

Rikete osas toome välja, et ükski ülevaataja ei tuvastanud sõiduki rattalaagri ülemäärast lõtku.

Kokkuvõte

Meiepoolt ettepanek kõigile ülevaatuspunktidele ja ülevaatajatele, kes tulevikus testostus osalevad: Kuna Teile tuleb testost üllatusena, siis hoidke selle toimumine enda teada ja ärge teavitage sellest teisi ülevaatajaid ega ülevaatuspunkte. Põhjuseks on asjaolu, et see seab kahtluse alla kogu testostust saadava info objektiivsuse ja testostu mõttekuse sellisel kujul. Ühtlasi võitlete sellise tegevusega meie ühise eesmärgi, ühtemoodi teostatava ülevaatuspõhimõtte vastu.

Lisaks peame mainima, et kuna testost tõestas ennast väga efektiivse järelvalvemeetodina, siis kindlasti jätkame selle kasutamist ka tulevikus.

Koostas: *Helari Holm*